

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 713-01/14-912 EPA 246-VII
Ljubljana, 6. februarja 2015

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi
(ZSS-M) – skrajšani postopek**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 48. seji 4. februarja 2015 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodniški službi – skrajšani postopek, EPA 246-VII (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predlog zakona **podpira** ob upoštevanju pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, Sodnega sveta ter Državnotožilskega sveta.

Predlagatelj je predstavil predlog zakona. Gre za manjše spremembe, katerih cilj je izboljšati pogoje za učinkovito delo sodišč. Predlog zakona prinaša nekatere organizacijske, statusne in vsebinske spremembe, večino katerih so predlagala sodišča sama in Sodni svet. Predlog zakona določa bolj transparenten postopek za izbiro kandidata za izvolitev v funkcijo sodnika, na kar je opozorila tudi organizacija GRECO. Po njihovem mnenju imamo nepredvidljive postopke za izbiro sodnikov. Predlog zakona daje zakonski okvir Sodnemu svetu za dodatne možnosti strokovnih poizvedb o kandidatih, če oceni, da je to potrebno, prav tako bo dana možnost psiholoških preizkusov. Pri vseh teh postopkih so sodišča in Sodni svet absolutno avtonomna. Predlog zakona natančneje opredeljuje tudi osebnostno primernost kandidata za izvolitev v sodniško funkcijo oziroma bo ta pogoj veljal skozi celotno trajanje funkcije. Ureja se tudi področje krepitve integritete in standardov etike v sodnem okolju, predlogi v zakonu so nastali po priporočilih organizacije GRECO, ki je skozi nadzor pravosodnih organov ugotavljala deficit tovrstnih standardov. Etika, integriteta in morala so subjektivne zadeve, v pravosodnih institucijah pa je treba te standarde objektivizirati s skupnimi cilji za pošteno, natančno, strokovno in vestno opravljanje službe.

Komisija je obravnavala tudi pripombe k predlogu zakona, ki so jih pripravili Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, Sodni svet in Državnotožilski svet.

Komisija je izpostavila mnoge pripombe, ki jih je bil deležen predlog zakona, tako s strani Sodnega sveta kot sodišč. Opozorjeno je bilo, da predlog zakona nima takšnih vsebinskih rešitev, ki bi terjale skrajšani postopek in zato je komisija ponovno apelirala na potrebo po vključevanju strokovne in zainteresirane javnosti v postopke sprejemanja zakonodaje. Kot je bilo razbrati iz pripomb, so sodišča želela bolj celovite rešitve in predlagane spremembe ne bodo sistemsko uredile področja. Predlagatelj je pojasnil, da se je Ministrstvo za pravosodje usklajevalo z deležniki (Vrhovno sodišče, druge stopnje sodišč, Sodni svet) in da je večina predlaganih sprememb v bistvu njihovih predlogov, vendar pa pri vseh predlogih ni prišlo do soglasja. Komisija je menila, da je očitno prišlo do pomanjkanja komunikacije in pozvala k rednim postopkom sprejemanja zakonov, ki omogočajo javno razpravo in upoštevanje pripomb deležnikov, ki najboljše poznajo področja dela.

Komisija je opozorila na morebitno ustavno spornost rešitve v 2. členu predloga zakona, ki govori o tem, da bo po novem pogoj za imenovanje za sodnika vezan že na pravnomočno obtožnico oziroma v primeru obtožnega predloga na razpis glavne obravnave zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in ne več na pravnomočno obsodbo zaradi naklepne kaznivega dejanja na zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev. V zvezi s tem je bilo opozorjeno, da se predvsem oporeka načinu priprave rešitve, saj je nesporno, da sodniško funkcijo lahko opravlja samo oseba, ki izpolnjuje najvišje standarde integritete osebne primernosti. Obstoječi zakon in predlog zakona pa že omogočata diskrecijsko odločanje v okviru ocene osebnostne primernosti kandidata za opravljanje sodniške funkcije, saj je v 8. členu obstoječega zakona in v 2.a členu predloga zakona določeno, da pogoja osebnostne primernosti ne izpolnjuje tisti, za katerega je na podlagi njegovega dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da sodniške funkcije ne bo opravljal strokovno, vestno ali pošteno in ne bo varoval sodniškega ugleda in nepristranskosti. Opozorjeno je bilo tudi na veliko neenotnost pri ureditvi področja nekaznovanosti za različne pravosodne funkcije, kar bi bilo nujno urediti bolj enotno, saj tako npr. za ustavne sodnike nekaznovanost ni pogoj za imenovanje na funkcijo, za druge poklice pa je to urejeno bolj ali manj strogo.

Predlagatelj je članom komisije pojasnil, da so z Zakonodajno–pravno službo mnoge pripombe uskladili in bodo predvidoma pripravljene amandmaji. Glede pravnomočne obtožnice kot pogoja za imenovanje na funkcijo sodnika pa predlagatelj vztraja pri predlogu spremembe in meni, da rešitev ustavno ne more biti sporna, ker gre v Ustavni odločbi, na katero se sklicuje Zakonodajno–pravna služba Državnega zbora za časovno oddaljeno odločitev, ki se nanaša na notarje. Po mnenju predlagatelja obstajajo utemeljeni razlogi, da so različne pravosodne funkcije glede nekaznovanosti urejene različno, saj ne gre za primerljive poklice in jih bo težko urediti enotno. Predlagatelj je opozoril tudi na ločena mnenja v Ustavni odločbi, na katero se sklicuje Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in ki po njihovem govorijo v prid temu, da ne bo prišlo do ustavne neskladnosti glede pravnomočne obtožnice kot pogoja za izvolitev na funkcijo sodnika.

Za poročevalca je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.